H. P. Lovecraft

Contes abismals

✡

Selecció, traducció i pròleg de
Jordi Llavoré Pons

Il·lustracions de
Maria Padilla

comanegra

✲

CONTES ABISMALS
Primera edició, octubre del 2026

© de la selecció, traducció i pròleg: Jordi Llavoré Pons
© de les il·lustracions: Maria Padilla
© d'aquesta edició: Editorial Comanegra

EDITORIAL COMANEGRA
www.comanegra.com

DIRECCIÓ DE COL·LECCIÓ: Jordi Puig Ferrer
DISSENY DE COL·LECCIÓ: Víctor García Tur
CORRECCIÓ: Rudolf Ortega
MAQUETACIÓ: Eduard Vila

IMPRESSIÓ: Gràfiques 94

ISBN: 979-13-87969-53-0
DIPÒSIT LEGAL: B 15889-2026

Amb el suport de:

Institut Català de les Empreses Culturals
Institució de les Lletres Catalanes
Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Contes abismals

H. P. Lovecraft, el cartògraf de l'abisme, 9

Dagon, 21
Els gats d'Ulthar, 33
La música d'Erich Zann, 41
Les rates dels murs, 59
El gos, 99
L'innominable, 117
El cerimonial, 133
El color de l'espai exterior, 153
La crida de Cthulhu, 211
El llibre, 271

CONTES ABISMALS

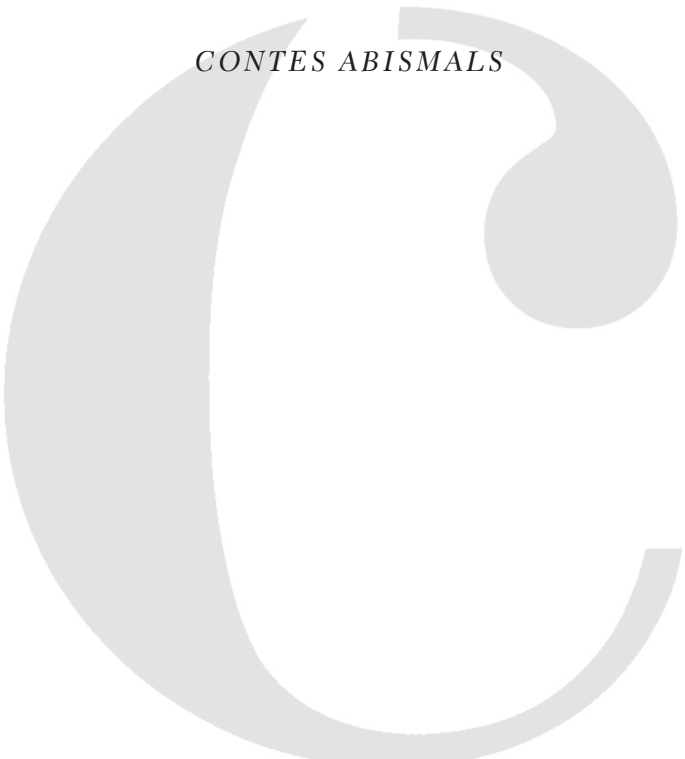

Dagon

Escric això sota una tensió mental considerable, ja que aquesta nit hauré deixat d'existir. Sense un ral i exhaurides les meves provisions de droga —que és l'única cosa que em fa la vida tolerable—, no puc resistir més aquesta tortura; em llançaré per la finestra d'aquestes golfes al carrerot miserable que hi ha a sota. No penseu, però, malgrat el meu esclavatge de la morfina, que soc una persona dèbil o un degenerat. Quan hàgiu llegit aquestes pàgines apressadament gargotejades, potser endevinareu —encara que no ho acabareu de comprendre mai del tot— per què cerco l'oblit o la mort.

Va ser en una de les parts més obertes i menys freqüentades del vast Pacífic on el vaixell del qual jo era el sobrecàrrec va caure víctima d'un assaltant alemany. La Gran Guerra tot just havia començat, i les forces navals dels huns encara no havien caigut en la degradació que

més tard els caracteritzaria; de manera que la nostra nau fou considerada un botí legítim, i nosaltres, la seva tripulació, vam ser tractats amb la correcció i consideració degudes a uns presoners de guerra. Tan liberal fou, de fet, la disciplina dels nostres capturadors, que cinc dies després de ser abordats vaig aconseguir escapar-me tot sol en un petit bot, amb aigua i provisions per a força temps.

Quan finalment em vaig trobar lliure i a la deriva, tenia ben poca idea d'on em trobava. Com que no he estat mai un navegant gaire competent, tot just podia deduir, pel sol i els estels, que em trobava un xic al sud de l'equador. De la longitud no en sabia res, i no es divisava cap illa ni cap línia de costa. El temps es mantenia serè, i durant incomptables dies vaig navegar sense rumb sota un sol abrusador, amb l'esperança que alguna nau em trobés o que les onades em portessin fins a les costes d'algun lloc habitable. Però no van aparèixer ni nau ni terra ferma, i vaig començar a desesperar-me en la meva solitud, damunt la immensitat ondulant d'aquell blau infinit.

El canvi va ocórrer mentre dormia. No en sabré mai els detalls, perquè el meu son, encara que ple de turments i malsons, fou continu. Quan finalment em vaig despertar, vaig descobrir que em trobava mig engolit per una extensió llimosa d'un fang negre i infernal que s'estenia al meu voltant en ondulacions monòtones fins on

arribava la vista, i enmig del qual el meu bot havia quedat ben embarrancat.

Encara que hom podria pensar que la meva primera sensació hauria estat de meravella davant d'un canvi de paisatge tan prodigiós i inesperat, en realitat vaig sentir més horror que sorpresa, perquè tant l'atmosfera com la superfície en descomposició tenien una qualitat sinistra que em glaçava fins al moll de l'os. Aquella zona era pútrida, plena de cadàvers de peixos en descomposició i d'altres restes menys identificables que veia sobresortir del fang repugnant en la planura interminable. Potser no era d'esperar que pogués transmetre amb simples paraules la repulsiva monstruositat que pot regnar en el silenci absolut i la desolació infinita. No hi havia res per sentir —ni res per veure—, llevat d'una vasta extensió de llim negre. I, tanmateix, la mateixa completesa del silenci i l'homogeneïtat del paisatge m'oprimien amb una por nauseabunda.

El sol cremava en un cel que em va semblar gairebé negre per la cruel absència de núvols, com si reflectís el pantà de llim negre que tenia sota els peus. Mentre m'arrossegava fora del bot embarrancat, em vaig adonar que només una teoria podia explicar la meva situació. Per alguna convulsió volcànica sense precedents, una part del fons oceànic devia haver emergit a la superfície i deixat al descobert regions que, durant incomptables milions

d'anys, havien romàs amagades sota abismes d'aigua insondables. Tan immensa era l'extensió de noves terres sorgides sota meu que, per més que esforcés l'oïda, no podia percebre el més mínim bramul de l'oceà. Tampoc no hi havia cap au marina que s'alimentés d'aquella carronya.

Durant diverses hores vaig pensar i rumiar assegut dins del bot, que està tombat sobre un lateral i em proporcionava una lleugera ombra mentre el sol travessava el firmament. A mesura que avançava el dia, el sòl anava perdent part de la viscositat; semblava que aviat s'assecaria prou per permetre'm recorre'l sense gran esforç. Aquella nit vaig dormir poc, i l'endemà em vaig preparar un farcell amb menjar i aigua, amb la intenció d'emprendre una travessia terrestre a la recerca del mar desaparegut i d'un possible rescat.

El tercer matí vaig trobar la terra prou seca per caminar-hi amb facilitat. La fetor dels peixos era enervant, però estava massa ocupat amb pensaments més greus per preocupar-me d'un inconvenient tan lleu, i vaig avançar decididament cap a un destí desconegut. Durant tot el dia vaig caminar sempre cap a l'oest, guiat per un turonet llunyà que s'alçava més que qualsevol altra elevació d'aquell desert ondulant. Aquella nit vaig acampar i l'endemà vaig continuar avançant cap al turó, tot i que semblava gairebé tan distant com quan l'havia vist per primera vegada. Al

vespre del quart dia vaig arribar a la base del monticle, que resultà ser molt més alt del que m'havia semblat de lluny estant; una vall entremig el feia destacar amb més nitidesa sobre la superfície general. Massa esgotat per enfilar-m'hi, vaig adormir-me sota la seva ombra.

No sé per què els meus somnis van ser tan extravagants aquella nit, però abans que la lluna minvant i grotescament gibosa hagués pujat gaire per damunt de la plana oriental, ja estava despert, amarat d'una suor freda i decidit a no tornar-me a adormir. Les visions que havia patit eren massa terribles per suportar-les de nou. I, a la llum de la lluna, vaig adonar-me de com n'havia estat, de poc assenyat, viatjant de dia. Sense la guspira encegadora del sol abrasador, el meu camí m'hauria costat menys esforç; de fet, ara em sentia prou fort per emprendre l'ascens que al capvespre m'havia desanimat. Vaig recollir el farcell i vaig iniciar la pujada al cim de l'elevació.

Ja he dit que la monotonia ininterrompuda de la plana ondulant era per a mi una font d'un horror indefinit; però crec que el meu terror fou encara més gran quan vaig arribar al cim del turó i vaig mirar cap a l'altra banda, dins d'un pou o un canyó immens, cap a les fondàries negres que la lluna encara no havia il·luminat. Em vaig sentir a l'extrem del món, esguardant més enllà del límit cap a un caos insondable de nit eterna. Enmig del meu terror

sorgiren records estranys del *Paradís perdut* i de l'esgarrifosa ascensió de Satanàs a través dels reialmes remots de la tenebra.

A mesura que la lluna s'enfilava més al cel, vaig començar a veure que els vessants de la vall no eren tan perpendiculars com havia imaginat. Les roques formaven cornises i afloraments que oferien punts de suport relativament fàcils per al descens, i després de baixar unes quantes dotzenes de metres, el pendent esdevenia molt més suau. Empès per una força que no puc analitzar amb precisió, vaig baixar amb dificultat entre les roques i em vaig plantar al pendent més suau, contemplant les profunditats estígies, on encara no havia penetrat cap llum.

De sobte, un objecte immens i singular a l'altra banda del pendent va captar la meva atenció, alçant-se abruptament a uns cent metres davant meu; un objecte que brillava amb un blanc fantasmal sota els primers raigs d'una lluna ascendent. Ben aviat vaig comprovar que no era res més que un enorme bloc de pedra, però vaig tenir la clara impressió que la seva forma i posició no podien ser obra de la naturalesa. Una observació més atenta em va omplir de sensacions que no puc expressar, perquè, malgrat la magnitud colossal i la ubicació dins d'un abisme que havia obert la boca al fons del mar quan el món era jove, vaig percebre, sense cap dubte,

que aquell estrany objecte era un monòlit ben treballat, la massa del qual havia conegut l'art —i potser l'adoració— de criatures vives i pensants.

Atordit i espantat, però no exempt d'una certa emoció pròpia d'un científic o d'un arqueòleg, vaig examinar els voltants amb més atenció. La lluna, que ja era a prop del zenit, brillava d'una manera estranya i intensa sobre els cingles que tancaven el barranc, i revelava que al fons hi fluïa un cos d'aigua extens, que serpentejava fora de la vista en totes direccions i que gairebé em llepava els peus allà on jo m'havia deturat. A l'altra banda de la gorja, les minúscules ones colpejaven la base del monòlit ciclopi, sobre la superfície del qual vaig poder distingir inscripcions i escultures toscament gravades. L'escriptura pertanyia a un sistema de jeroglífics desconegut per mi, diferent de qualsevol que hagués pogut veure mai als llibres; consistia majoritàriament en símbols aquàtics convencionals, com ara peixos, anguiles, pops, crustacis, mol·luscs, balenes i altres criatures semblants. Diversos caràcters representaven éssers marins desconeguts pel món modern, però de formes semblants als que havia vist en descomposició sobre la plana sorgida de l'oceà.

Tanmateix, el que em va fascinar més van ser les escultures figuratives. Eren perfectament visibles a l'altra banda del curs de l'aigua a causa de la seva mida colossal: hi havia

una sèrie de baixos relleus els temes dels quals haurien despertat l'enveja d'un Doré. Crec que aquelles figures pretenien representar homes —o, almenys, cert tipus d'homes—, encara que les criatures hi apareixien jugant com peixos en les aigües d'una caverna marina, o bé retent homenatge a algun santuari monolític que semblava estar també submergit sota les onades. No goso parlar amb detall de les seves cares i formes, perquè el sol fet de recordar-les em fa tremolar com una fulla.

Només diré que eren grotesques més enllà de la imaginació d'un Poe o d'un Bulwer; eren maleïdament humanes pel que fa al contorn general, malgrat les mans i els peus palmejats, els llavis escandalosament amples i flàccids, els ulls vidriosos i sortints i altres trets encara menys plaents d'evocar.

Curiosament, semblaven haver estat esculpides amb una desproporció notable respecte del fons escènic, ja que una de les criatures es mostrava matant una balena d'una mida lleugerament més gran que ella mateixa. Com ja he dit, vaig observar-ne les formes grotesques i les dimensions estranyes, però de seguida vaig veure que només devien ser els déus imaginaris d'alguna antiga tribu pesquera o marinera —una tribu el darrer descendent de la qual havia mort eons abans que naixés el primer avantpassat de l'home de Piltdown o del de Neandertal.